

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет аграрного менеджменту
«05» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ КООПЕРАТИВІВ»**

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітня програма «Менеджмент»

Факультет аграрного менеджменту

Розробники: доцент кафедри менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського кандидат економічних наук, доцент Вакуленко Віталій Леонідович
доцент кафедри менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського кандидат економічних наук, доцент Драмарецька Кристина Павлівна

Опис навчальної дисципліни «Управління діяльністю кооперативів»

«Управління діяльністю кооперативів» є вибірковою навчальною дисципліною, метою якої є формування у здобувачів вищої освіти сучасного управлінського мислення та системи фахових знань у сфері організації, планування та контролю діяльності кооперативних об'єднань, що функціонують в умовах ринкової економіки. Особлива увага приділяється розумінню специфіки управління в кооперативному секторі, який поєднує економічні, соціальні та етичні засади господарювання. Завданнями навчальної дисципліни є: оволодіння теоретико-методологічними основами функціонування кооперативів різних типів (виробничих, споживчих, кредитних, житлово-будівельних тощо); вивчення організаційно-правових аспектів створення, діяльності та управління кооперативами згідно з національним та міжнародним законодавством; аналіз внутрішнього середовища кооперативу, механізмів прийняття управлінських рішень, побудови ефективної структури управління, планування діяльності та оцінки її ефективності; набуття практичних навичок стратегічного та операційного управління, комунікаційної взаємодії в межах кооперативної моделі управління, розробки стратегій розвитку кооперативу з урахуванням інтересів його членів; формування здатності до критичного мислення, соціальної відповідальності та етичного підходу в управлінні кооперативною власністю. Дисципліна охоплює міждисциплінарний підхід, поєднуючи теорію менеджменту, економіку підприємства, соціальну економіку та кооперативне право, що забезпечує всебічну підготовку фахівців до управління інноваційними кооперативними структурами у сучасних соціально-економічних умовах.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти		
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>	
Галузь знань	<i>07 Управління та адміністрування</i>	
Спеціальність	<i>073 Менеджмент</i>	
Освітня програма	<i>Менеджмент</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	4
Семестр	7	7
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>6 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>10 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>
Самостійна робота	<i>105 год.</i>	<i>134 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - формування у здобувачів вищої освіти сучасного управлінського мислення та системи фахових знань у сфері організації, планування та контролю діяльності кооперативних об'єднань, що функціонують в умовах ринкової економіки.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 20. Здатність розв'язувати складні непередбачувані задачі і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності (аграрна сфера).

ПРН 31. Готувати засновницькі документи та реєструвати підприємство з урахуванням особливостей різних організаційно-правових форм господарювання згідно з чинним законодавством.

ПРН 32. Досліджувати середовище підприємницької діяльності та розуміти процес здійснення та регулювання бізнесу.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Управління діяльністю кооперативів»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади кооперації									
Тема 1. Суть і зміст кооперації в ринкових умовах	1		2	2	49		1	1	66
Тема 2. Управління діяльністю різних форм	3/		2	6			1	2	

кооперації в сучасних умовах	2-4								
Тема 3. Правові основи діяльності та конституційні засади кооперації	5,7/ 5-7		2	6			1	2	
Тема 4. Державна підтримка діяльності сільськогосподарських кооперативів України	9/ 8-9		2	4				1	
Разом за модулем 1		75	8	18	49	75	3	6	66
Модуль 2. Організаційно-економічні засади функціонування кооперативів									
Тема 5. Ризики ринкового середовища та їх роль в становленні сільськогосподарських кооперативів	11/ 10-11		2	4			1	2	
Тема 6. Структура кооперативного сектору економіки України, вертикальна і горизонтальна кооперація в АПК	13/ 12-14		3	6	56		1	2	68
Тема 7. Органи управління кооперативом	15		2	2			1		
Разом за модулем 2		75	7	12	56	75	3	4	68
Усього годин		150	7	30	105	150	6	10	134
Курсова робота									
Усього годин		150	15	30	105	150	6	10	134

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Суть і зміст кооперації в ринкових умовах	2
2	Тема 2. Управління діяльністю різних форм кооперації в сучасних умовах	2
3	Тема 3. Правові основи діяльності та конституційні засади кооперації	2
4	Тема 4. Державна підтримка діяльності сільськогосподарських кооперативів України	2
5	Тема 5. Ризики ринкового середовища та їх роль в становленні сільськогосподарських кооперативів	2
6	Тема 6. Структура кооперативного сектору економіки України, вертикальна і горизонтальна кооперація в АПК	3
7	Тема 7. Органи управління кооперативом	2
	Разом	15

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	Семінарське заняття 1. Суть і зміст кооперації в ринкових умовах	2
2	Семінарське заняття 2. Управління діяльністю різних форм кооперації в сучасних умовах	2
3	Практичне заняття 1. Управління діяльністю різних форм кооперації в сучасних умовах	4
4	Семінарське заняття 3. Правові основи діяльності та конституційні засади кооперації	2
5	Практичне заняття 2. Правові основи діяльності та конституційні засади кооперації	4
6	Семінарське заняття 4. Державна підтримка діяльності сільськогосподарських кооперативів України	2
7	Практичне заняття 3. Державна підтримка діяльності сільськогосподарських кооперативів України	2
8	Практичне заняття 4. Ризики ринкового середовища та їх роль в становленні сільськогосподарських кооперативів	4
9	Семінарське заняття 5. Структура кооперативного сектору економіки України, вертикальна і горизонтальна кооперація в АПК	2
10	Практичне заняття 5. Структура кооперативного сектору економіки України, вертикальна і горизонтальна кооперація в АПК	4
11	Семінарське заняття 6. Органи управління кооперативом	2
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота 1	49
2	Самостійна робота 2	56
	Разом	105

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт, курсової роботи.

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити)*:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.
-

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади кооперації		
Семінарське заняття 1. Суть і зміст кооперації в ринкових умовах	ПРН 20, 31, 32 Знати принципи демократичного управління кооперативами, механізми розподілу ролей та відповідальності між членами кооперативу. Вміти визначати управлінські функції в командній кооперативній структурі, обґрунтовувати потребу у лідерстві та взаємодії в процесі прийняття колективних рішень.	10
Семінарське заняття 2. Управління діяльністю різних форм кооперації в сучасних умовах	Знати типові виклики та проблеми кооперативів в аграрному секторі, а також форми державної підтримки; вміти ідентифікувати управлінські проблеми кооперативу та обирати адекватні управлінські рішення з урахуванням галузевої специфіки.	10
Практичне заняття 1. Управління діяльністю різних форм кооперації в сучасних умовах	Знати нормативно-правову базу створення кооперативу, а також структуру та зміст установчих документів. Вміти визначати організаційно-правову форму кооперативу. Знати особливості функціонування кооперативів у ринковому середовищі, а також роль державної політики в регулюванні кооперативної діяльності.	20
Семінарське заняття 3. Правові основи діяльності та конституційні засади кооперації		10
Практичне заняття 2. Правові основи діяльності та конституційні засади кооперації		10
Самостійна робота 1		10
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Організаційно-економічні засади функціонування кооперативів		
Семінарське заняття 4. Державна підтримка діяльності сільськогосподарських кооперативів України	ПРН 9, 20, 31, 32 Вміти визначати функції управлінських органів кооперативу, а також обґрунтовувати роль колективного прийняття рішень; ідентифікувати зовнішні та внутрішні ризики для кооперативу, розробляти стратегії управління ризиками у сільськогосподарському виробництві, приймати обґрунтовані рішення на основі економічного аналізу; узгоджувати структуру кооперативу з чинним	10
Практичне заняття 3. Державна підтримка діяльності сільськогосподарських кооперативів України		10
Практичне заняття 4. Ризики ринкового середовища та їх роль в становленні сільськогосподарських кооперативів		10
Семінарське заняття 5. Структура кооперативного сектору економіки України, вертикальна і горизонтальна кооперація в АПК		10

Практичне заняття 5. Структура кооперативного сектору економіки України, вертикальна і горизонтальна кооперація в АПК	законодавством; аналізувати конкурентне середовище та позиціонування кооперативу; розрізняти моделі кооперації та обґрунтовувати доцільність вибору; визначати економічні чинники сталого розвитку кооперативів.	10
Семінарське заняття 6. Органи управління кооперативом		10
Самостійна робота 2		10
Модульна контрольна робота 2		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$
Курсовий робота		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Самостійні роботи у вигляді доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційному режимі (у онлайн формі за погодженням із деканом факультету і лектором курсу).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Управління діяльністю кооперативів» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=318501>).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бойко В. І. Управління діяльністю кооперативів : навч. посіб. – Київ : Центр учбової літератури, 2020. 304 с.
2. Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» від 21.07.2020 № 819-ІХ (із змінами та доповненнями).
3. Ільчук М. М., Кропивко М. Ф. Економіка сільського господарства і АПК : підручник. К. Центр учбової літератури. 2021. 520 с.
4. Організація аграрного виробництва : навч. посіб. / за ред. В. Я. Месель-Веселяка. К. ННЦ ІАЕ. 2022. 300 с.
5. Кооперативний менеджмент: теорія і практика. Львів. ЛНАУ. 2018. 275 с.
6. Кооперація в аграрному секторі: методичні рекомендації / за ред. С. М. Кваші. К. НУБіП України. 2020. 110 с.
7. Марущак А. О. Вертикальна інтеграція в аграрному секторі : монографія. Вінниця. 2020. 168 с.
8. Кооперація та агропродовольчі ланцюги доданої вартості в Україні / за ред. Г. Герман. К. Проект FAO/ЄС. 2019. 142 с.
9. Курило І. О., Коваленко О. А. Менеджмент кооперативних об'єднань: навч. посібник. Харків. ХНАУ. 2019. 260 с.
10. Лупенко Ю. О., Месель-Веселяк В. Я. Організаційно-економічні засади функціонування сільськогосподарських кооперативів : монографія. К. ННЦ ІАЕ. 2020. 312 с.
11. Третяк А. М., Кравчук І. В. Сільськогосподарська кооперація: теорія, практика, розвиток : монографія. К. ННЦ «Інститут аграрної економіки». 2021. 278 с.